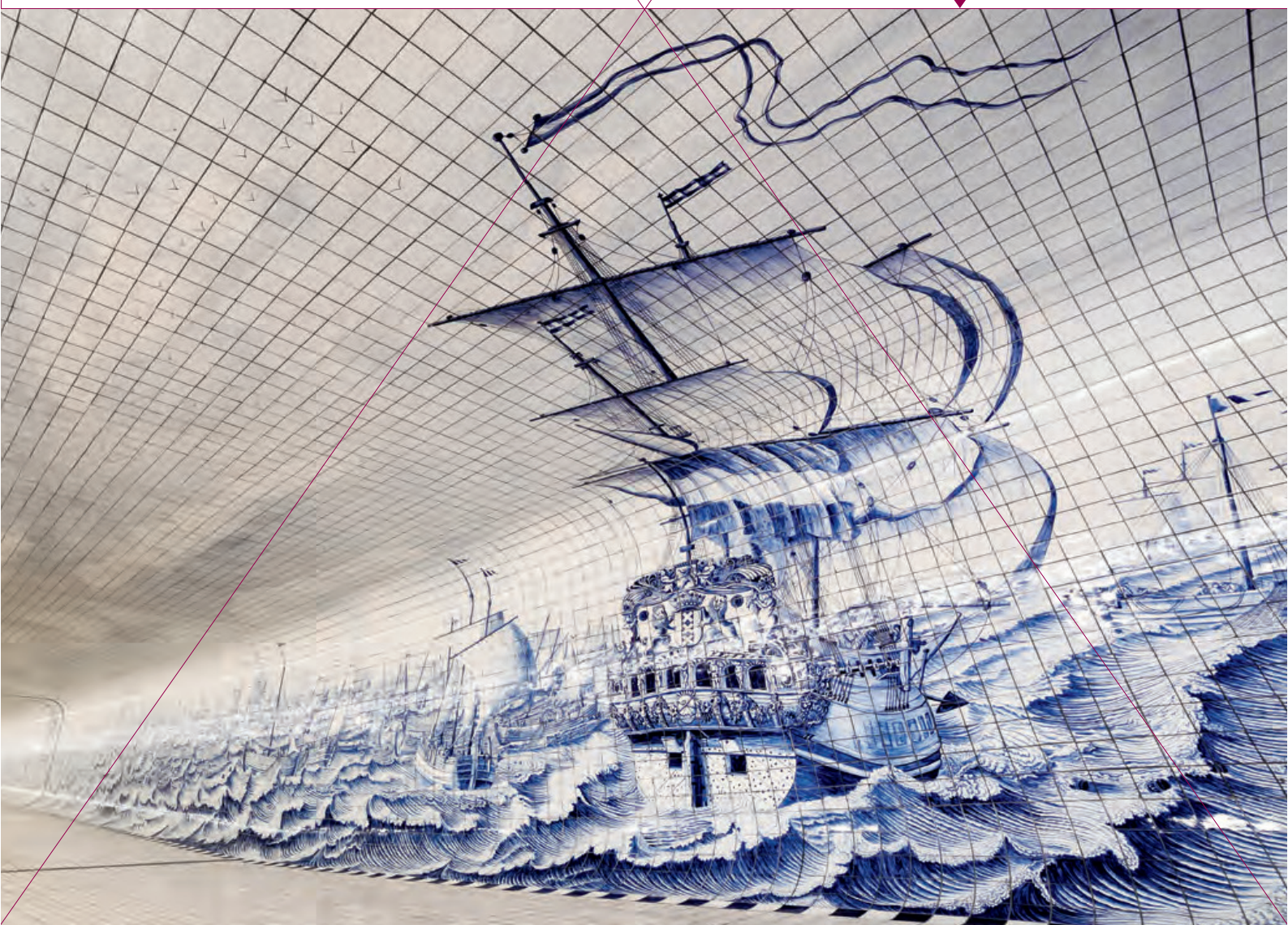

WTI-DIPLOMATIE

OFFENSIEF VOOR INTERNATIONALISERING VAN
WETENSCHAP, TECHNOLOGIE EN INNOVATIE

De Adviesraad voor wetenschap, technologie en innovatie (AWTI) brengt gevraagd en ongevraagd advies uit aan regering en parlement. Zijn onafhankelijke adviezen zijn strategisch van aard en gaan over de hoofdlijnen van wetenschaps-, technologie- en innovatiebeleid. De leden van de AWTI zijn afkomstig uit kennisinstellingen en het bedrijfsleven. De raad staat onder voorzitterschap van Uri Rosenthal. De AWTI doet zijn werk vanuit de overtuiging dat het belang van kennis, wetenschap en innovatie voor economie en samenleving groot is en in de toekomst nog verder zal toenemen.

prof. dr. U. (Uri) Rosenthal (voorzitter)
prof. dr. ing. D.H.A. (Dave) Blank
prof. dr. R. (Roshan) Cools
prof. dr. ir. K.D. (Koenraad) Debackere
prof. dr. V.A. (Valerie) Frissen
prof. dr. ir. T.H.J.J. (Tim) van der Hagen
dr. ir. S. (Sjoukje) Heimovaara
prof. dr. E.M. (Emmo) Meijer
dr. ir. A.J.H.M. (Arno) Peels
prof. dr. ir. M.F.H. (Martin) Schuurmans

Het secretariaat is gevestigd in Den Haag:
Prins Willem-Alexanderhof 20
2595 BE Den Haag
t. 070 3110920
e. secretariaat@awti.nl
w. www.awti.nl

ISBN: 978-90-77005-81-1

WTI-Diplomatie

Offensief voor internationalisering van wetenschap,
technologie en innovatie

mei 2017

Samenvatting

Nederland staat wereldwijd in de top 5 qua concurrentievermogen, mede dankzij de Nederlandse innovatiekracht en internationaal sterke positie van onze wetenschap. Om in de top 5 te blijven zal ons land concurrerende landen vóór moeten blijven. Deze zitten niet stil: enkele van deze landen investeren flink in hun wetenschap, technologie en innovatie (WTI) en zetten daarbij ook stevig in op de ondersteuning van de internationalisering van hun WTI ('WTI-diplomatie'), inclusief het aantrekken en behouden van talent. Het is dan ook cruciaal dat Nederland zorgt dat onze diplomatie en WTI elkaar optimaal versterken om wereldwijd kansen te pakken en geen terrein te verliezen op concurrerende landen.

Nederland kent verschillende (diplomatieke) netwerken die aspecten van wetenschap, technologie en innovatie actief ondersteunen. Maar er is geen overkoepelende strategie of regie. Ook op de deelonderwerpen als aantrekken en behoud van talent en versterken van internationale innovatiekracht ontbreekt vaak nationaal beleid met heldere doelstellingen. In de praktijk opereren stakeholders als kennisinstellingen, regio's of topsectoren geregeld op eigen houtje. Dat beperkt de effectiviteit van het internationaal optreden en de diplomatieke inzet. Andere landen, zoals Duitsland, het Verenigd Koninkrijk of Zwitserland, kennen wel een strategie met prioriteiten, die doorvertaald is in concrete plannen voor WTI-diplomatie. Zij laten zien dat zij met deze aanpak goede resultaten halen. Dit vraagt om een antwoord van Nederland.

Daarnaast is het Nederlandse instrumentarium voor WTI-diplomatie beperkt, zeker in vergelijking met een aantal 'concurrerende' landen. Het netwerk van innovatie-attachés functioneert weliswaar goed, maar is bescheiden in omvang. Voor het aantrekken van talent kent Nederland nauwelijks beurzen van enige omvang voor studenten of onderzoekers. Voor bilaterale wetenschappelijke samenwerking bestaat slechts een bescheiden budget bij NWO en voor bilaterale innovatiesamenwerking is in het geheel geen budget meer. Andere landen kennen een breder instrumentarium en ruimere budgetten. Hierdoor mist Nederland niet alleen kansen, maar dreigen we op termijn weg te zakken.

Daarom komt de AWTI met de volgende aanbevelingen aan het kabinet:

Aanbeveling 1

Formuleer een visie op internationalisering van WTI en bevorder de totstandkoming van een daarvan afgeleid plan voor WTI-diplomatie

De visie is gebaseerd op het belang van Nederland in het licht van economische ontwikkeling, maatschappelijke uitdagingen en benodigde sleuteltechnologieën. Maak een keuze met welke landen Nederland hiervoor met voorrang dient samen te werken.

Aanbeveling 2

Stel een stuurgroep in ter ontwikkeling van een Nederlandse strategie voor WTI-diplomatie met duidelijke doelstellingen

De kabinetsvisie wordt uitgewerkt in een strategie voor de internationalisering van WTI en de ondersteuning daarvan ('WTI-diplomatie'). Deze strategie wordt ontwikkeld door een stuurgroep met daarin de drie betrokken Directeuren-Generaal van de ministeries van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, van Economische Zaken en van Buitenlandse Zaken die daarvoor een helder mandaat van de betrokken ministers krijgen. Ook belangrijke vertegenwoordigers uit de maatschappij en bedrijfsleven nemen plaats in de stuurgroep. Dit zorgt voor doorzettingsmacht bij de overheid en draagvlak in de maatschappij.

Aanbeveling 3

Reserveer een extra budget van 100 miljoen euro per jaar

Ter uitvoering van de strategie stelt de regering 100 miljoen euro per jaar extra ter beschikking voor de inhoudelijke aanpak (zie aanbeveling 4).

Aanbeveling 4

Werk de strategie uit in een meerjarenplan voor WTI-diplomatie en voer dit uit

De strategie wordt vertaald in een meerjarenplan dat elke twee jaar opnieuw tegen het licht gehouden wordt en verbeterd wordt en dat de inzet van de beschikbare beleidsinstrumenten en middelen beschrijft. De strategie en het plan voor WTI-diplomatie geven stakeholders meer helderheid over de prioriteiten op nationaal niveau en mobiliseren hen om elk vanuit hun respectievelijke sterktes de strategie te vertalen naar hun organisatie. Om (het meerjarenplan voor) de WTI-diplomatie effectief te laten zijn, moeten in ieder geval de volgende vijf elementen gerealiseerd worden, waarmee de extra investering van € 100 miljoen zoals opgenomen in aanbeveling 3, gemoeid is:

- ▶ uitbreiden van de (diplomatieke) netwerken voor WTI;
- ▶ versterken en uitbreiden van de beleidsinstrumenten voor internationale WTI-samenwerking;
- ▶ versterken van het aantrekken en behouden van talent;
- ▶ vergroten van de beïnvloeding van EU-onderzoeksprogramma's en –beleid;
- ▶ *branding* van Nederland als kennis- en innovatieland.